

Digitalisering van De Gierzwaluw

en het Mededelingenblad, van 1963 tot 2018 (55 jaargangen)

Ruud Wolterman en KeesJan van Bergeijk

Vergadering van de Vogelstudiegroep voor het Amsterdamse Bos van de KNNV afdeling Amsterdam, 26 september 1959

Ruim twee jaar geleden ontstond binnen het bestuur het idee om ons volledige archief van Mededelingenbladen en Gierzwaluwen te digitaliseren en uiteraard te publiceren. Iedereen kan dan kennis nemen van wat er in het verleden allemaal is geschreven, geteld en onderzocht binnen onze werkgroep in de afgelopen 55 jaar.

Hebben we een compleet archief?

Eerste opdracht was uiteraard om alle uitgaven te verzamelen, te completeren en te ordenen.

Met hulp van diverse kanten was dit best vlot geregeld. Zelf scannen en omzetten in doorzoekbare PDF's (OCR) bleek een fikse opgave. Zeker naast een volle werkweek. Al snel vond ik een bedrijfje, gespecialiseerd in het digitaliseren (inscannen) van archieven. Nadat ik alle uitgaven had ontdaan van nietjes en paperclips en keurig op volgorde in mapjes had gestoken kon de hele zaak in enkele dozen worden afgeleverd. Volgens afspraak haalde ik daarna de dozen weer op, tezamen met het digitale bestand op harde schijf. Tot nu toe verliep alles volgens plan.

Naturalis

Vóór het in gang zetten van de hele klus had ik contact opgenomen met Naturalis. Deze instelling beheert namelijk een interessante website: www.natuurtijdschriften.nl waarop allerlei stichtingen en verenigingen hun archief kunnen publiceren. Ons archief zou via deze weg eenvoudig doorzoekbaar gemaakt kunnen worden voor een breed publiek. Na uitvoerig mailverkeer heen en weer met de organisatie van Natuurtijdschriften.nl bleek dat het werk tot nu toe pas een voorbereiding was van de échte klus. Naturalis stuurde mij een uitgebreide beschrijving en voorbeelden hoe Naturalis dit digitale archief wilde ontvangen. Dat was een klus waaraan ik niet alleen wilde gaan beginnen en gelukkig bood KeesJan van Bergeijk aan om dit samen op te pakken.

Wat werd er van ons verlangd?

Alle tijdschriften moesten opgesplitst worden in losse artikelen, allemaal voorzien van een uniek identificatienummer, auteursnamen en keywords. Dit hebben we gedaan voor alle Mededelingenbladen en Gierzwaluwen. Daarnaast hebben we alle speciale uitgaven gescand, evenals de covers van alle tijdschriften. U begrijpt natuurlijk wel dat dit geheel heeft geleid tot zeer uitgebreide Excelsheets van meerdere gigabites, waarbij het natuurlijk essentieel was dat de koppelingen tussen de sheets en alle documenten tot op de komma nauwkeurig moesten kloppen. Na de eerste avond samen stug doorwerken hadden we enkele jaargangen doorgespit, de artikelen apart opgeslagen en voorzien van een eigen identificatienummer. Met drie laptops op een rij op de keukentafel bleken we uiteindelijk een snelheid te kunnen bereiken van 5 jaargangen per avond. Kortom, na elf avonden zouden we het eindpunt van 55 jaargangen bereiken.

Ruim een half jaar en vele avonden later.....

Uiteraard is het niet bij die elf avonden gebleven. Ook de speciale uitgaven bleken niet compleet, of ontbraken zelfs, en enkele uitgaven moesten opnieuw gescand en ingedeeld worden. Gelukkig ging KeesJan zeer secuur te werk bij het opslaan van de tientallen versies en het bijhouden van alle Excelsheets. Na afloop van deze exercitie is er nog veel tijd gaan zitten in het controleren en nalopen van alle artikelen, lijsten met covers, speciale uitgaven, naamgevingen enz enz. Ook alle koppelingen, keywords, auteursnamen en precieze naamgevingen hebben KeesJan nog heel wat hoofdbrekens gekost. Begin dit jaar hadden we dan eindelijk alles klaar: 220 covers, 220 uitgaven, enkele tientallen speciale uitgaven en in totaal meer dan 1700 artikelen, allemaal voorzien van de juiste auteursnamen, keywords en identificatienummers.

Dit voorjaar is alles richting Naturalis gestuurd en vanaf april en mei zijn de meeste gegevens gepubliceerd op www.natuurtijdschriften.nl.

Er komt ook een mogelijkheid om zelf de toekomstige uitgaven toe te gaan voegen aan het huidige archief op deze website. Neem dus vooral een kijkje op deze site en laat het ons weten als U nog hiaten of onvolkomenheden aantreft.

Op de website van de vogelwerkgroep, vogelsamsterdam.nl, zijn nu de volledige uitgaven van de Mededelingenbladen en Gierzwaluwen te downloaden. Ook de spreadsheet met artikelen is er te raadplegen.